

ΓΟΝΙΚΗ ΑΥΤΟΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΣΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Μάρκου Μαρία και Φελλά Αργυρώ
Πανεπιστήμιο Λευκωσίας

Εισαγωγή: Η γονική αυτοαποτελεσματικότητα αποτελεί θεμελιώδη παράμετρο για την αποτελεσματική πλοήγηση των γονέων στο σύστημα της (ΕΑΕ). Η διερεύνησή της συμβάλλει αποφασιστικά στην κατανόηση των παραγόντων που διευκολύνουν την ουσιαστική συνεργασία οικογένειας και σχολείου.

Σκοπός: Η διερεύνηση του επιπέδου γονικής αυτοαποτελεσματικότητας στη διαχείριση υπηρεσιών Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης (ΕΑΕ) στην Ελλάδα, καθώς και η εξέταση της συμβολής των τεσσάρων πηγών αυτοαποτελεσματικότητας του Bandura —εμπειρίες επιτυχίας, παρατηρησιακές εμπειρίες, λεκτική πειθώ και συναισθηματικές/φυσιολογικές καταστάσεις— και επιλεγμένων δημογραφικών παραγόντων.

Μεθοδολογία: Στην έρευνα συμμετείχαν 32 γονείς παιδιών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. Η συλλογή των δεδομένων πραγματοποιήθηκε ηλεκτρονικά, μέσω προσαρμοσμένης εκδοχής του «Ερωτηματολογίου Σχολικής Διαχείρισης».

Αποτελέσματα: Οι συμμετέχοντες παρουσίασαν μέτρια έως υψηλά επίπεδα γονικής αυτοαποτελεσματικότητας. Το μοντέλο παλινδρόμησης ήταν στατιστικά σημαντικό και εξηγούσε το 67,8% της διακύμανσης της αυτοαποτελεσματικότητας ($R^2=0,678$, $p<0,001$). Ειδικότερα, οι θετικές εμπειρίες επιτυχίας και η λεκτική πειθώ συνδέθηκαν θετικά και στατιστικά σημαντικά με την αυτοαποτελεσματικότητα, ενώ οι αρνητικές συναισθηματικές/φυσιολογικές καταστάσεις είχαν ανασταλτική επίδραση. Οι παρατηρησιακές εμπειρίες δεν παρουσίασαν στατιστικά σημαντική συμβολή. Παράλληλα, κανένας από τους εξεταζόμενους δημογραφικούς παράγοντες δεν παρουσίασε μεμονωμένα στατιστικά σημαντική επίδραση.

Συμπεράσματα: Τα ευρήματα αναδεικνύουν τη σημασία των εμπειριών επιτυχίας, της λεκτικής πειθούς και της διαχείρισης των συναισθηματικών καταστάσεων στην ενίσχυση της γονικής αυτοαποτελεσματικότητας στην ΕΑΕ. Η ανάπτυξη στοχευμένων παρεμβάσεων που ενισχύουν τις επιτυχημένες εμπειρίες των γονέων, παρέχουν υποστηρικτική ανατροφοδότηση και περιορίζουν το συναισθηματικό φορτίο ενδέχεται να συμβάλει στην ενδυνάμωση της γονικής συμμετοχής και της αποτελεσματικής συνηγορίας στο πλαίσιο της ΕΑΕ.